

Національна академія аграрних наук України

Інститут овочівництва і баштанництва НААН

**КАТАЛОГ
ЗРАЗКІВ МОРКВИ
ЗА КІЛЬКІСНИМИ І ЯКІСНИМИ
ОЗНАКАМИ**

Селекційне, 2023

УДК: 635.132

Видається за рішенням Вченої ради Інституту овочівництва і баштанництва НААН (протокол № 11 від 27 жовтня 2023 р.)

Митенко І.М., Овчіннікова О.П., Крутько Р.В. Каталог зразків моркви за кількісними і якісними ознаками. Селекційне: Інститут овочівництва і баштанництва НААН, 2023. 24 с.

Авторський колектив: І.М. Митенко, кандидат с.-г. наук, Овчіннікова О.П. кандидат с.-г. наук., Р.В. Крутько, кандидат с.-г. наук.

У каталозі наведено результати досліджень колекційних зразків вітчизняної та іноземної селекції за ботанічною класифікацією та цінними господарськими ознаками. Відображено джерела для селекції за урожайністю, продуктивністю, вмістом корисних речовин і тривалістю вегетаційного періоду.

Каталог є початковим матеріалом для селекціонерів, аспірантів і спеціалістів.

Рецензент: Біленка О.М. к. с.-г. н, старший науковий співробітник Інституту овочівництва і баштанництва НААН

© Інститут овочівництва і баштанництва НААН, 2023

© Митенко І.М., Овчіннікова О.П.,

Крутько Р.В., 2023

ЗМІСТ

стор.

ВСТУП.....	4
Характеристика колекційних зразків моркви.....	5
Список використаних джерел.....	24

ВСТУП

Морква відноситься до родини Селерових (*Apiaceae* Lindl., *Umbelliferae* Juss).

Представлена двома підвидами: західним (*Subsp. occidentalis* Rubasch.) і східним (*Subsp. orientali* Setch). Західний підвид поширено в Європі, включає різновидності дикої і культурної моркви: *var. aurantius* – оранжева, *var. albus* – біла, *var. sulfurous* – жовта. Східний підвид поширено в Середній Азії, включає відмінні за забарвленням різновидності: *var. schavrovii* – жовта, *var. afganicus* – біла, *var. rosseua* – рожева, *var. zhukovski* – оранжева, *var. setchkarevii* – червона, *var. boissierri* – червоно-фіолетова, *var. vavilo* – темно-фіолетова.

Найбільш поширеним в практичному використанні є *var. aurantius* західного підвиду. За ознакою форми коренеплроду він поділяється на сорто типи: Берлікумер, Геранда, Грело, Каротель, Амагер, Нантська, Шантене, Валерія.

В Україні різновидність моркви оранжевої займає понад 15 % посівних площ, зайнятих овочевими рослинами. Морква оранжева (каротинова) містить провітамін А – каротин, його біологічно активну частину – β -каротин, котрий в людському організмі перетворюється в ретинал – вітамін А. В 100 г коренеплодів міститься 11,4 мг ефірного масла (гераніол), яке успішно впроваджено в парфюмерно-косметичній та лікеро-горілчаній промисловості. В медицині використовують рослини моркви, як засіб, що регулює обмінні процеси і підвищує захисну функцію організму.

Для забезпечення потреб людини у свіжій продукції моркви протягом року необхідно збільшити врожайність і підвищити якість коренеплодів. Вирішити це завдання можна тільки за рахунок створення принципово нового похідного матеріалу на основі високої конкурентоздатності і адаптивного потенціалу.

Характеристика колекційних зразків моркви

Яскрава (Україна), К (ІОБ) – 00440

Ознака	Показник
Вегетаційний період, діб	88-92
Форма листової розетки	Напівстояча
Форма листової пластинки	Зрізаноовальна
Колір листової пластинки	Зелений
Поверхня листка	Хвиляста
Колір черешка	Світло-зелений
Наявність боріздок на поверхні коренеплоду	Відсутня
Коренеплід: форма плеча	Плеската
Забарвлення коренеплоду	Рожевуато-червоне
Форма коренеплоду	Вузьковидовжена
Форма кінчика	Тупа
Забарвлення серцевини	Оранжеве
Забарвлення флоєми (м'якуша)	Рожевуато-червоне
Маса коренеплоду, г	180
Урожайність, т/га	34-36

Апельсинка (Росія), К (ІОБ) – 00565

Ознака	Середнє
Вегетаційний період, діб	95-105
Форма листової розетки	Напівстояча
Форма листової пластинки	Зрізанотрикутна
Колір листової пластинки	Зелений
Поверхня листка	Опушена
Колір черешка	Світло-зелений
Наявність боріздок на поверхні коренеплоду	Помірно виражена
Коренеплід: форма плеча	Округла
Забарвлення коренеплоду	Рожевуато-червоне
Форма коренеплоду	Трикутна
Форма кінчика	Ледь загострена
Забарвлення серцевини	Оранжеве
Забарвлення (флоєми) м'якуша	Оранжеве
Маса коренеплоду, г	230
Урожайність, т/га	35-38